

Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2013

Psicologia i sociologia Sèrie 2

SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ I
PUNTUACIÓ

INSTRUCCIONS

La prova consta de dues parts.

- **PRIMERA PART:** Comentari de text (A). Aquesta part val 4 punts.
- **SEGONA PART:** Escolliu UNA de les dues opcions (B1 o B2). Responeu a TRES de les cinc qüestions que es proposen en l'opció escollida. Indiqueu clarament quines heu escollit. Només es puntuaran les tres qüestions que trieu. Aquesta part val 6 punts.

PRIMERA PART (A): comentari de text.

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions plantejades a continuació.

[...] una conducta necessita un reforç per a ser adquirida. En fer l'associació entre conducta i reforç, la persona aprèn la conducta. Idealment estaria bé que els reforços fossin sempre premis, però la naturalesa humana és molt complexa i en moltes ocasions el premi no serveix com a reforç. En canvi, l'experiència ens demostra que un càstig, si està proporcionat a la conducta, és un reforç excellent. L'associació d'una conducta determinada amb un càstig,

és a dir, amb dolor o amb un empipament perquè no es pot aconseguir alguna cosa o perquè s'ha prohibit alguna cosa és un mètode molt útil i amb resultats comprovats. N'és un exemple l'aprenentatge de la conducta de tractar amb respecte els altres. Es pot explicar i argumentar a un nen o una nena que tracti els altres amb respecte, i fins i tot premiar-lo; però, si no ho fa, un càstig, sempre proporcionat a la seva conducta, és un mètode perquè respecti els altres. En el procés escolar, per a aconseguir que l'alumne o alumna posi atenció i interès en els estudis, i que hi dediqui temps, es poden proposar premis; però quan els premis serveixen de debò és quan van acompanyats d'un càstig, que, en aquest cas, és la privació del premi. Cal recordar que el mecanisme de reforç funciona si es compleix un requisit d'una importància fonamental: la proporcionalitat, és a dir, una relació adequada entre la conducta i les seves repercussions.

Un altre exemple de la utilitat dels càstigs són les sancions en forma de multa o de pena de presó, per exemple. Amb el càstig es pretén que la persona en qüestió no repeteixi la conducta sancionada, és a dir, és un reforç perquè la persona aprengui quin tipus de conducta no ha de seguir. Moltes persones que han actuat contra la llei i han estat castigades per això aprenen i no repeteixen la conducta. Per exemple, els càstigs a partir del carnet per punts, quan es cometen infraccions de les normes de trànsit, han reduït el nombre d'accidents i d'infraccions.

Adaptació feta a partir del text de
Manel GÜELL i Isidre MARIAS. Tarannà. Psicologia i sociologia. Batxillerat
Barcelona: Editorial Teide (2010)

1. Esmenteu un moviment psicològic relacionat amb el text.

[1 punt]

Conductisme.

2. Esmenteu, com a mínim, dos autors rellevants d'aquest corrent psicològic.

[1 punt]

John Broadus Watson, Ivan Pètrovitx Pavlov i Burrhus Frederic Skinner.

3. Definiu premi o reforç i poseu-ne dos exemples.

[1 punt]

Definició: Estímul que incrementa la probabilitat que una conducta es repeteixi.

Exemples: Resposta oberta.

Adjudiqueu 0,5 punts per la definició i 0,5 punts pels exemples.

4. Definiu càstig i poseu dos exemples de càstig que no apareguin en el text.

[1 punt]

Definició: Imposició desagradable o privació d'un privilegi com a resposta a una conducta considerada incorrecta.

Exemples: Resposta oberta. Cal tenir en compte tant el càstig negatiu (aplicació d'un estímul aversiu) com el positiu (retirada d'un estímul agradable).

Adjudiqueu 0,5 punts per la definició i 0,5 punts pels exemples.

SEGONA PART (B1)

De les cinc qüestions següents, escolliu-ne TRES.

1. Relacioneu el nom de les diferents escoles de la psicologia amb els autors que les representen i la frase amb la qual s'identifiquen. Empleneu les caselles en blanc amb el número i la lletra corresponents a cada escola.

[2 punts]

Escoles	Autors	Frase
A. Gestalt	1. Freud, Jung	a. La realitat és una construcció de la persona
B. Conductisme	2. Piaget, Kelly	b. Tan sols es pot analitzar la conducta observable
C. Psicoanàlisi	3. Pavlov, Skinner	c. La psicologia ha d'ajudar en el creixement i desenvolupament de les persones
D. Humanisme	4. Perls, Köhler	d. L'inconscient regula la nostra conducta
E. Constructivisme	5. Rogers, Maslow	e. El tot és més que la suma de les parts

A. -

B. -

C. -

D. -

E. -

Adjudiqueu 0,2 punts per casella.

2. De les afirmacions següents, digueu quines són vertaderes i quines són falses:

[2 punts]

	Vertader	Fals
Els psicòlegs i els psiquiatres fan la mateixa feina		×
Són fenòmens psíquics el pensament, la intel·ligència, els somnis, la memòria, les emocions, etcètera	×	
La psicologia i la psiquiatria només es poden estudiar a les facultats universitàries	×	
La conducta de les persones no és un tema rellevant per als psicòlegs		×
La psicologia clínica s'ocupa dels trastorns o les malalties mentals	×	

Adjudiqueu 0,4 punts per afirmació correcta.

3. Empleneu el quadre següent, corresponent al sistema endocrí.

[2 punts]

Glàndula	Hormona	Funció
Tiroide	Tiroxina	<ul style="list-style-type: none"> – Regula el creixement – Regula el desenvolupament sexual i el cicle menstrual
Testicles	Testosterona	<ul style="list-style-type: none"> – Aparició dels caràcters sexuals secundaris (creixement dels pèls, canvi de veu) – Producció d'espermatozoides
Suprarenal	Adrenalina, noradrenalina	<ul style="list-style-type: none"> – Resposta de l'organisme en situacions límit
Ovaris	Estrògens i progesterona	<ul style="list-style-type: none"> – Desenvolupa les característiques femenines i controla els canvis dels ovaris

Adjudiqueu 0,25 punts per hormona i 0,25 punts per funció.

4. Responen a les qüestions següents:

[2 punts]

a) Anomeneu dos autors del conductisme.

John Brodus Watson, Burrhus Frederic Skinner. b)

Anomeneu dos tipus d'intel·ligència.

Logicomatemàtica, lingüística, espaciovistual (*visuoespacial*), interpersonal, intrapersonal, físicocinestèsica, musical, naturalista.

c) Esmenteu dos mecanismes de defensa de la personalitat.

Repressió, racionalització, negació de la realitat, projecció, regressió, reacció, sublimació, desplaçament.

d) Esmenteu dos components del sistema nerviós central.

Medulla espinal, tronc cerebral, bulb raquidi, protuberància, cerebel, mesencèfal, diencèfal.

e) Anomeneu dos trastorns psicològics.

Esquizofrènia, depressió, trastorn d'ansietat, TOC, fòbies, trastorns de la personalitat, anorèxia i bulímia nervioses.

Valoreu cada resposta correcta amb 0,4 punts.

5. Definiu els termes següents i poseu dos exemples de cada un:

[2 punts]

Terme	Definició	Exemples
Conducta agressiva	Consisteix a defensar els propis interessos i desitjos i expressar els sentiments i les opinions sense tenir en compte els altres	— Agressions verbals — Insults — Agressions físiques — Amenaces, cops de puny, etcètera
Distorsió cognitiva	Pensaments automàtics que donen una visió negativa i irracional de la realitat	— Hipergeneralització — Filtratge — Lectura del pensament — Etiquetatge
Motivació	És l'impuls que ens mou a fer una cosa o a actuar d'una determinada manera	— Motivacions intrínseques: sense element de recompensa extern — Motivacions extrínseques: amb element de recompensa extern
Reforç positiu	És un premi que incrementa la probabilitat que una conducta es repeteixi	— Primaris: satisfer la gana, desig sexual, set, etcètera — Secundaris: diners, bones notes, felicitacions, èxit social, etcètera

Adjudiqueu 0,25 punts per cada casella ben contestada.

SEGONA PART (B2)

De les cinc qüestions següents, escolliu-ne TRES.

1. Relacioneu els tipus d'estratificació social amb la frase que els defineix i la cultura a la qual corresponen. Empleneu les caselles en blanc amb el número i la lletra corresponents a cada tipus. [2 punts]

Tipus	Escala	Cultura
A. Casta	1. En aquest sistema la gent està dividida en cinc estrats. A l'estrat superior hi trobem els bramans. L'estatus s'adquireix per naixement	a. Edat mitjana a Europa
B. Estament	2. El poder i l'autoritat són exercits per les persones grans	b. Societats capitalistes
C. Gerontocràcia	3. Lligada al desenvolupament del capitalisme. L'estatus de les persones depèn de la seva capacitat econòmica	c. Índia
D. Classe	4. Vassallatge	d. Àfrica, Austràlia

A. -

B. -

C. -

D. -

Valoreu cada resposta correcta amb 0,25 punts.

2. Relacioneu cada tipus de família de la columna de l'esquerra amb la definició corresponent de la columna de la dreta. Empleneu les caselles en blanc de sota amb la lletra que correspon a cada número. [2 punts]

Família	Definició
1. Família extensa	A. Unió d'un sol home amb una sola dona
2. Família monògama	B. Una dona s'uneix amb diversos homes
3. Família poliàndria	C. Una família amb tres o més fills
4. Família nombrosa	D. Família que inclou els parents que no formen part de la família nuclear: avis, oncles, cosins, etcètera

1.

2.

3.

4.

Valoreu cada resposta correcta amb 0,5 punts.

3. Responen a les qüestions següents: [2 punts]

a) Esmenteu dos exemples de grups primaris.

Família, amics de jocs infantils, colla d'adolescents, companys de treball, grups d'amics en la vida adulta.

b) Anomeneu dos mètodes d'investigació de la sociologia.

Enquestes, observació, experimentació. c)

Anomeneu dos mitjans de comunicació.

Televisió, llibres, diaris, revistes, còmics, ràdio, cinema, correu electrònic, disc òptic (CD-ROM), DVD, Internet.

d) Anomeneu dos corrents sociològics del segle xx.

Estructuralisme, funcionalisme, escola de Frankfurt, fenomenologia, etnometodologia.

Valoreu cada resposta correcta amb 0,5 punts.

4. Empleneu la taula següent justificant per què el fenomen de la incorporació de la dona al món laboral s'ajusta als quatre trets característics del canvi social.

[2 punts]

Incorporació de la dona al món laboral en la nostra societat	
Fenomen col·lectiu	Afecta una gran part de la població
Canvi estructural	Afecta l'estructura familiar i econòmica
Permanència	Fa més de quaranta anys que es va produir i encara és vigent
Història de la societat	Afecta la història de la societat

Valoreu cada resposta correcta amb 0,5 punts.

5. Definiu cadascun dels termes de la columna de l'esquerra relacionats amb els diferents tipus de lideratge.

[2 punts]

Autoritari	El líder pren tot sol les decisions, no admet discussió. No té en compte cap altra idea
Democràtic	Admet discussió, les decisions es prenen deliberant amb els altres, facilita i organitza el treball col·lectiu. Comparteix la responsabilitat amb el grup
Laissez-faire (Deixar fer)	Insegur, es prenen decisions segons desitjos individuals. La seva manera de dirigir és no dirigir. Deixa llibertat al grup i ningú no assumeix cap responsabilitat

Valoreu cada resposta correcta amb 0,67 punts, fins a un màxim global de 2 punts.

